QORTI CIVILI
PRIM'AWLA
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE

Illum 18 ta' Mejju, 2021

Rikors Guramentat Nru: 1059/2019 AF

Johanna MacRae

vs

Clarissa Fleri Soler ghan-nom u in rapprezentanza ta' St. Joseph School Seniors (Sliema)

Sr. Cecilia Schembri ghan-nom u in rapprezentanza ta' Sisters of St. Joseph of the Apparition

Fr. Charles Mallia ghan-nom u in rapprezentanza ta' Secretariat for Catholic Education

Dottor Michelle Tabone fil-kwalità taghha ta' Ekonomu tal-Eccellenza Tieghu Monsinjur Charles J. Scicluna, Arcisqof ta' Malta, Amministratur tal-Entijiet Ekklezjastici Djocesani kollha f'Malta

u

Ministru ghall-Edukazzjoni u x-Xoghol

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tal-attriċi Johanna MacRae, li permezz tiegħu wara li ġie premess illi:

Ir-rikorrenti hija impjegata mal-iskola intimata bhala ghalliema u fil-fatt hija ilha hekk impjegata mis-sena 2010. L-iskola intimate hija skola tal-knisja u ghaldaqstant hija regolata bhala tali, inkluz in kwantu ghal dak li jirrigwarda l-impieg u l-hlas ta' salarji tal-ghalliema kif precedentement maqbul mal-Gvern ta' Malta u mas-Segretarjat intimat.

Ir-rikorrenti hija cittadina Maltija li kienet emigrat lejn ir-Renju Unit fis-sena 1989. Matul is-snin taghha fir-Renju Unit, ir-rikorrenti hadmet bhala ghalliema ghal perjodu ta' madwar hmistax-il sena u ghalhekk hija kellha esperjenza relevanti li kellha tigi konsidrata fid-determinazzjoni tal-iskala ta' salarju applikabbli ghar-rikorrenti.

Nonostante l-premess, ir-rikorrenti giet erronjament imhallsa anqas minn dak li kien dovut lilha bhala salarju billi l-esperjenza precedenti taghha, giet kompletament skartata u r-rikorrenti giet imqieghda fuq skala ta' salarju inferjuri.

Eventwalment l-iskala ta' salarju applikabbli ghar-rikorrenti giet ri-ezaminata u fil-fatt giet rikonoxxuta l-esperjenza precedenti tar-rikorrenti bhala ghalliema fir-Renju Unit u giet riveduta l-iskala ta' salarju tar-rikorrenti ghal dik l-iskala applikabbli tenut kont tal-imsemmija esperjenza precedent.

In vista tal-imsemmija revizjoni dwar l-iskala ta' salarju applikabbli, ir-rikorrenti mhux biss bdiet tigi mhallsa korrettament minn dak il-punt 'il-quddiem, izda thallsu wkoll uhud mill-arretrati ta' salarji li r-rikorrenti kienet giet imcahhda minnhom illegalment u abbuzivament.

Madanakollu dak l-imsemmi hlas ta' arretrati kien biss wiehed parzjali u fil-fatt ghad hemm arretrati li ghadhom pendenti u li jinsabu dovuti lir-rikorrenti, u dan relattiv ghall-perjodu bejn is-27 ta' Settembru, 2010 u t-23 ta' Settembru, 2013.

Minkejja l-fatt li l-intimati gew interpellati ripetutament sabiex jersqu ghall-hlas, ukoll permezz ta' atti gudizzjarji, kopja legali ta' liema qieghdin jigu hawn annessi u mmarkati Dok. JM1 u Dok. JM2, huma baqghu inadempjenti.

Ghalhekk kellha ssir il-presenti kawza.

Intalbet din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara lill-intimati, jew min minnhom, responsabbli ghall-hlas ta' arretrati ta' salarji dovuti lir-rikorrenti, u dan relattivament ghall-perjodu bejn is-27 ta' Settembru, 2010 u t-23 ta' Settembru, 2013;

2. Tillikwida l-arretrati dovuti lir-rikorrenti bhala parti mis-salarju taghha ghall-imsemmi perjodu bejn is-27 ta' Settembru, 2010 u t-23 ta' Settembru, 2013, okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi;

3. Tikkundanna lill-intimati, *in solidum* jew xorta ohra, jew lil min minnhom, sabiex ihallsu lir-rikorrenti l-arretrati hekk likwidati.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittri ufficjali bin-numru ta' referenza 4533/17 u 3930/18 u bl-imghaxijiet dovuti skond il-ligi kontra l-intimati li huma minn issa ingunti in subizzjoni u b'rizerva ta' kull azzjoni ulterjuri spettanti lill-attrici skont il-ligi.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Dottor Michelle Tabone nomine u ta' Fr. Charles Mallia nomine li permezz tagħha eċċepew illi:

Preliminarjament, l-eccipjenti jeccepixxu illi huma mhumiex il-legittimi kontradittturi f'din il-kawza u ghalhekk ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju.

Subordinatament u minghajr ebda pregudizzju t-talbiet tal-attrici huma preskritti bil-preskrizzjoni ta' sena ai termini tal-artikolu 2147(a) tal-Kodici Civili, Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Subordinatament u minghajr ebda pregudizzju, l-attrici digà accettat il-pagament ghas-saldu tal-pretensonijiet taghha sa minn Jannar tal-2017 u ghalhekk huwa anti-guridiku illi issa tissolleva t-talbiet kif dedotti.

Subordinatament u minghajr ebda pregudizzju, it-talbiet attrici huma msejsa fuq *addendum* ghal ftehim bejn il-Gvern ta' Malta u l-Malta Union of Teachers, illi kellu jibda fis-sehh fit-23 ta' Settembru, 2013 u li kien jipprovdi ukoll illi l-Gvern ta' Malta bhala l-persuna responsabbli ghall-pagament ghal haddiema ta' skejjel tal-Knisja illi kellu jiehu hsieb il-hlas ta' tali hlasijiet. Illi ghalhekk huwa car u manifest illi l-attrici ma tista' titlob ebda hlas illi jirrisali ghall-perjodu qabel l-istess data tat-23 ta' Settembru, 2013.

Subordinatament u minghajr pregudizzju ghar-ragunijiet fuq imsemmija, kieku xi hlas kien dovut dan ma kienx ikun dovut mill-eccipjenti odjerni.

Dwar il-fatti kif esposti, l-esponenti ma jaqblux ezattament li sehhew kif tirrakkontahom fir-Rikors Guramentat taghha u jekk jidhrilha l-attrici ghandha ssostnihom bil-provi skond il-ligi.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-Ministru għall-Edukazzjoni u x-Xogħol li permezz tagħha eċċepixxa illi:

<u>Eccezzjonijiet preliminari</u>

L-azzjoni odjerna hija preskritta ai termini tal-artikolu 2148(d) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta u dan stante illi ghaddew aktar minn tmintax (18) il-xahar mil-perjodu bejn is-27 ta' Settembru, 2010 u t-23 ta' Settembru, 2013 u l-intavolar tal-kawza odjerna. Di più l-Atti gudizzjarji (Dok. 'JM1' u Dok. 'JM2') gew intavolati fis-snin 2017 u 2018 u bl-ebda mod ma nterrompew il-perjodu ta' tmintax il-xahar li kien digà ghalaq.

<u>Eccezzjonijiet fil-mertu</u>

Fil-mertu u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-allegazzjonijiet tal-attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt.

Dato ma non concesso li l-eccezzjoni precedenti ma tigix akkolta, fir-rigward tal-mertu l-esponent jecepixxi fl-ewwel lok illi ai termini tal-Artikolu 158(3)(c) tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta, jigi dikjarat illi l-fatti kif dikjarati mill-attrici qeghdin jigu kkontestati u jehtieg illi jigu pruvati.

Permezz tal-*addendum* iffirmat fis-26 ta' Settembru, 2013, bejn is-segretarju permanenti tal-Ministeru ghall-Edukazzjoni u x-Xoghol u l-Malta Union of Teachers gie konkluz illi:

> *"Teachers with the Malta Public Service who prove any previous relevant and comparable acredited teaching experience as a regular teacher in a licensed school within the Public Service of Malta and/or within the public service of any other European Union Member State shall have such experience recognised for the purpose of progression as teacher, and hence be placed at the applicable pay point of the relevant salary scale commensurate with their entire teaching experience within the public service.*
>
> *Teachers with the Malta Public Service to whom paragraphs (i) and (ii) apply shall benefit from the above provisions with effect from 23rd September 2013"* (hawn anness u mmarkat bhala Dok '**MEDE 1'**).

L-*addendum* surreferit gie in forza wkoll ghal ghalliema go skejjel tal-knisja u dan permezz ta' ftehim tas-7 ta' Novembru, 2016 u liema kundizzjonijiet japplikaw mid-data tas-26 ta' Settembru, 2013.

Tali *addendum* jissemma wkoll fil-*Collective Agreement* ricenti bejn il-Malta Union of Teachers u l-Ministeru tal-Edukazzjoni u x-Xoghol datat 21 ta' Dicembru, 2017 liema *addendum* jaghmel parti integrali minn tali *Collective Agreement* (estratt tal-pagna rilevanti tal-*Collective Agreement* hawn anness bhala Dok '**MEDE 2**');

L-attrici thallset arretrati biss mit-23 ta' Settembru, 2013 l-quddiem u dan in ottemperanza ma dak illi jistipula tali ftehim.

Ghalhekk m'hemm ebda accettazzjoni illi hija ghandha tithallas arretrati antecedenti l-ftehim u l-*addendum*.

Qabel id-data ta' tali *addendum* u cioè is-26 ta' Settembru, 2013, kemm ghalliema b'esperjenza ta' taghlim fis-settur pubbliku gewwa Malta li jimxu minn skola ghal ohra kif wkoll ghalliema b'esperjenza fis-settur pubbliku fi stat membri ohra fl-Unjoni Ewropea ma kellhomx rikonoxxenza ta' tali esperjenza riflessa fil-*progression* u komputazzjoni salarja tal-impieg taghhom. Ghaldaqstant ma kienet tezisti ebda diskriminazzjoni fil-konfront ta' haddiema li gejjin minn stati membri ohra gialadarba anki haddiema lokali kienu jigu trattati bl-istess mod.

Fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost l-artikou 45(4) tat-*Treaty of the Functioning of the European Union* tistipula illi l-import tal-artikolu 45 tal-istess trattat ma japplikax ghal impiegi fis-serivizz pubbliku.

Tul il-process li wassal ghal *addendum* tas-26 ta' Settembru, 2013 (Dok '**MEDE1**') l-esponenti kien in komunikazzjoni mal-Kummissjoni Ewropea u dan kif ser jigi ppruvat fil-mori tar-rikors.

Ghalhekk il-pretensjoni tal-attrici hija zbaljata u infondata u ghandha tigi michuda *in toto*.

Fi kwalunkwe kaz it-talbiet attrici huma ghal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez kollha kontra l-attrici.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Clarissa Fleri Soler nomine u ta' Sr. Cecilia Schembri nomine li permezz tagħha eċċepew illi:

The Sisters of St. Joseph of the Apparition f'Malta huma rapprezentati minn Sr. Eugenie Ghirlando u mhux minn Sr.

Cecilia Schembri (Vide Dok. A) u kwindi l-istess Sr. Cecilia Schembri ghandha tigi liberata mil-osservanza tal-gudizzju.

B'mod ugwalment preliminari wkoll il-Prim'Awla tal-Qorti Civili, m'ghandhiex il-kompetenza li tisma' din il-kawza *ratione valoris*, stante li t-talba tar-rikorrenti ma teccedix is-somma ta' €15,000.

Minghajr pregudizzju ghas-suespost, stante li t-talba tar-rikorrenti tirrigwarda hlas ta' salarju ghal xoghol ta' ghalliema, u l-perjodu li ghalih qed jintalab il-hlas jirrelata ghall-perjodu bejn l-2010 u l-2013, u b'hekk it-talba attrici hija preskritta ai termini tal-artikolu 2147A tal-Kap 16.

L-eccipjenti mhumiex responsabbli ghall-iskala li fiha tpoggiet l-attrici, stante li ghalkemm ufficjalment l-attrici tidher impjegata ma' St. Joseph School Seniors (Sliema), is-salarju taghha ma jinharigx mill-iskola izda mill-istat li jghaddi dawn is-salarji lis-Secretariat for Catholic Education li a sua volta jghaddihom lill-iskola. B'hekk ir-rwol tal-iskola huwa merament dak ta' Intermedjarja bejn l-istat u l-attrici. L-ilment tal-attrici semmai ghandu jigi revolt lill-Ministeru tal-Edukazzjoni u mhux lill-eccipjenta li m'ghandhom ebda jedd jew setgha li jvarjaw l-iskala tal-impieg, jew is-salarju tal-attrici.

Invista tas-suespost The Sisters of St. Joseph of the Apparition huma ghal kollox estranei ghat-talbiet tal-attrici.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dokument anness.

Semgħet lill-attriċi tixhed bil-ġurament.

Semgħet it-trattazzjoni finali tal-partijiet dwar l-eċċezzjoni tal-kompetenza sollevata mill-konvenuti Clarissa Fleri Soler u Sr. Cecilia Schembri nomine.

Rat li l-kawża tħalliet għas-sentenza dwar l-eċċezzjoni tal-kompetenza sollevata mill-konvenuti Clarissa Fleri Soler u Sr. Cecilia Schembri nomine.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Permezz ta' dawn il-proċeduri, l-attriċi qiegħda titlob lill-Qorti ssib illi l-konvenuti jew min minnhom huma responsabbli għall-ħlas ta' arretrati ta' salarji dovuti lilha, tillikwida dawn l-arretrati u tikkundanna lill-konvenuti *in solidum* jew xort'oħra, iħallsu lill-attriċi dawn l-arretrati hekk likwidati.

Din is-sentenza hija limitata għall-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti Clarissa Fleri Soler noe u Sr. Cecilia Schembri noe li permezz tagħha eċċepew illi din il-Qorti m'għandhiex il-kompetenza *ratione valoris* sabiex tisma' din il-kawża stante li t-talbiet attriċi ma jeċċedux €15,000.

Mill-provi prodotti sa dan l-istadju jirriżulta li l-attriċi hija impjegata bħala għalliema mal-iskola St. Joseph Senior School (Sliema), rappreżentanta f'din il-kawża minn Clarissa Fleri Soler. Hija qiegħda tippretendi li huma dovuti lilha arretrati ta' salarji għall-perjodu bejn is-27 ta' Settembru 2010 u t-23 ta' Settembru 2013 peress illi tgħid li f'dak il-perjodu hija tpoġġiet fuq skala ta' salarju inferjuri għal dik illi kellha tkun applikabbli għaliha minħabba li erronjament ġiet skartata l-esperjenza preċedenti tagħha bħala għalliema fir-Renju Unit. Fl-udjenza tat-30 ta' Settembru 2020 hija xehdet illi l-arretrati li qiegħda tippretendi jammontaw għal madwar €14,000 imma li wisq probabbli s-somma hija iżjed minn hekk iżda li ma tafx l-ammont eżatt.

A tenur tal-artikolu 747 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta:

> *"(1) Il-valur inċert jew indeterminat, jitqies dejjem li jaqbeż il-kompetenza tal-qorti ta' ġurisdizzjoni limitata.*
>
> *(2) Jitqiesu dejjem bħala li għandhom valur li ma jistax jiġi determinat –*
>
> *.....*
>
> > *(ċ) Il-kawżi li fihom il-valur tal-ħaġa ma jirriżultax mit-talba tal-attur, u lanqas ma jista' jiġi determinat bil-mod imsemmi fl-artikoli li ġejjin."*

L-artikolu sussegwenti imbagħad jiddisponi li l-valur tal-oġġett huwa determinat mill-kawża:

"(a) meta t-talba hija għall-ħlas ta' somma determinata;

(b) meta t-talba hija għall-ħaġa li l-valur tagħha hu determinat fit-titolu li jagħti kawża għall-azzjoni, jew f'xi kitba oħra li torbot lill-partijiet, jew bil-fehma ta' kulħadd, jew bil-prezz kurrenti."

Din il-Qorti diversament presjeduta fis-sentenza tagħha fl-ismijiet Middlesea Insurance plc vs The Cargo Handling Company Ltd et, deċiża fil-25 ta' Settembru 2009, qalet hekk dwar l-eċċezzjoni tal-kompetenza *ratione valoris*:

"...fejn il-valur ta' talba huwa incert jew mhux determinat, il-Qorti xierqa biex tisma' dik it-talba skond ir-rieda espressa tal-ligi hija din il-Qorti. Dan ukoll jaghmel parti mit-tifsira li taw il-Qrati taghna ghar-rigward, fejn gie stabilit b'awtorità li l-Prim'Awla tal-Qorti Civili (u mhux il-Qorti inferjuri) kienet kompetenti tisma' l-kawża ghax l-attur ressaq talba ghal-likwidazzjoni ta' danni, minkejja li fl-istess waqt iccensuratu talli messu kien jaf li l-oghla ammont ta' kumpens li seta' jiehu ma kien qatt jisboq ammont li johrog mill-kompetenza ta' dik il-Qorti inferjuri."

Fis-sentenza fl-ismijiet Patrick Spiteri pro et noe vs Kummissarju tat-Taxxi Interni, deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-20 ta' Ottubru 2009, il-Qorti kkunsidrat l-eċċezzjoni tal-inkompetenza *ratione valoris* imqajma mill-konvenut in vista tal-fatt li dan ippretenda li l-azzjoni kellha titressaq quddiem Qorti oħra, u qalet hekk:

"Illi xieraq ħafna jingħad li din il-Qorti għandha setgħat ġurisdizzjonali oriġinali u ġenerali, u l-eċċezzjoni għat-twettiq tas-setgħat tagħha toħroġ mil-liġi nnifisha. L-artikolu 741 (b) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta jagħti lok għall-eċċezzjoni tan-nuqqas ta' setgħa jew kompetenza ta' Qorti milli tisma' kawża meta, għalkemm il-kwestjoni tkun ta' ġurisdizzjoni tal-Qrati Maltin, il-kawża tinġieb quddiem

Qorti differenti minn dik li quddiemha messha tressqet. Fil-qasam ta' kawżi ta' xejra ċivili (u li ma jkunux ta' kompetenza kostituzzjonali) is-setgħat ta' din il-Qorti huma stabbiliti fl-artikoli 32(2) u 33 tal-Kodiċi proċedurali.

Illi kif ingħad, l-eċċezzjoni tal-imħarrek tirreferi biss għall-kwestjoni tal-valur involut fil-kwestjoni. Tajjeb jingħad li l-eċċezzjoni taħt eżami tintrabat ma' dak li jipprovdi l-artikolu 741 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Huwa ċar li din tintrabat mal-paragrafu (b) tal-imsemmi artikolu flimkien mal-artikolu 746, li jirreferi għall-artikoli miġjubin warajh. Skont l-artikolu 747(1) tal-Kap. 12, kawża ta' valur inċert jew indeterminat titqies dejjem li taqbeż il-kompetenza tal-qorti ta' ġurisdizzjoni limitata. Fejn il-valur ta' talba huwa inċert jew mhux determinat, il-Qorti xierqa biex tisma' dik it-talba skont ir-rieda espressa tal-liġi hija din il-Qorti. Dan ukoll jagħmel parti mit-tifsira li taw il-Qrati tagħna għar-rigward, fejn ġie stabbilit b'awtorità li l-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (u mhux il-Qorti inferjuri) kienet kompetenti tisma' l-kawża għax l-attur ressaq talba għal-likwidazzjoni tad-danni, minkejja li fl-istess waqt iċċensuratu talli messu kien jaf li l-ogħla ammont ta' kumpens li seta' jieħu ma kien qatt jisboq ammont li joħroġ mill-kompetenza ta' dik il-Qorti inferjuri."

Fuq vena simili, fis-sentenza fl-ismijiet Paul Borg vs Jane Vassallo, deċiża mill-Qorti tal-Appell Ċivili fil-15 ta' Diċembru 2003, ingħad bl-iktar mod ċar u espress illi fejn il-valur tal-oġġett tal-kawza m'huwiex determinat, it-talbiet ikunu jeżorbitaw il-kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati, li għalhekk tkun inkompetenti *ratione valoris* biex tisma' u tiddisponi mill-kawża.

Applikati dawn il-prinċipji għal din il-kawża, l-Qorti ssib illi hija fil-fatt kompetenti *ratione valoris* sabiex taqta' u tiddeċiedi t-talbiet attriċi. Jirriżulta mir-rikors maħluf illi l-attriċi ma kkwantifikatx l-arretrati li qiegħda tippretendi, anzi, qed titlob il-likwidazzjoni tagħhom. Lanqas ma jistgħu jiġu kkwantifikati bil-mod imfisser fil-paragrafu (b) tal-artikolu 748 tal-Kap. 12, u mkien ma ddikjarat li l-pretensjonijiet tagħha huma inqas minn €15,000, imma qalet biss illi huma 'madwar €14,000', b'dan illi

żiedet tgħid li probabbilment huma aktar peress illi dak li suppost tħallset bejn is-snin 2010 u 2013 jammonta għall-aktar mill-arretrati li tħallset għas-snin 2013 sa 2016.

Għalhekk u għal dawn ir-ragunijiet, din il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi tiċħad it-tieni eċċezzjoni preliminari tal-konvenuti Clarissa Fleri Soler nomine u Sr. Cecilia Schembri nomine u tordna l-prosegwiment tal-kawża.

L-ispejjeż jibqghu riżervati għall-ġudizzju finali.

IMHALLEF

DEP/REG